Heerde van de Toekomst

Vanuit onze principes en kwaliteiten werken aan de toekomst van Heerde

Vanuit onze principes en kwaliteiten verder werken! Dit vinden we belangrijk, want we zijn een Cittaslow gemeente. Cittaslow is het internationale keurmerk voor gemeenten met minder dan 50.000 inwoners die op het gebied van leefomgeving, landschap, streekproducten, gastvrijheid, milieu, infrastructuur, cultuurhistorie en behoud van identiteit tot de top behoren. De oorsprong van Cittaslow ligt in Orvieto (Italië) en is inmiddels uitgegroeid tot een netwerk van meer dan 220 gemeenten verspreid over de hele wereld. Cittaslow staat voor gemeenten waar bezoekers en inwoners op een plezierige, gastvrije manier en in een menselijk tempo kunnen genieten. Gemeenten waar de kwaliteit van de leefomgeving voorop staat en de authentieke lokale identiteit wordt bewaakt. Gemeenten waar het cultuurhistorisch erfgoed en de plaatselijke tradities worden gekoesterd, waar streekproducten worden gepromoot en waar mensen er zijn voor elkaar!
Onze gemeente werd op 21 oktober 2012 Cittaslow en was daarmee de vijfde Cittaslow van Nederland, want onze gemeente heeft alles wat je van een Cittaslow-gemeente kunt verwachten: rust en ruimte, mooie natuur, rijke cultuurhistorie, streekproducten en een gastvrije bevolking.

Onze vijf principes laten zien wat we belangrijke vertrekpunten vinden voor onze leefomgeving. Ze staan niet van los van elkaar, maar vormen juist een geheel. Samen geven ze richting aan de ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van de leefomgeving van Heerde tot 2040. Oftewel, ze helpen ons om ruimtelijke keuzes te maken, die ons niet alleen voor nu helpen maar ook houdbaar zijn voor de toekomst. In harmonie met het Cittaslow gedachtegoed. De principes zijn niet alleen voor ons belangrijke vertrekpunten. We verwachten namelijk ook van een ieder, die in onze gemeente woont, werkt, recreëert, onderneemt of ontwikkelt dat deze principes worden gerespecteerd.

Onze vijf principes

1. De leefomgeving is van ons allemaal

Samen met onze inwoners, ondernemers, bezoekers en partners werken we aan de toekomst van Heerde. We beseffen ons dat samenwerking bijdraagt aan een betere leefomgeving, want onze leefomgeving is van ons allemaal. Iedereen kan dit doen vanuit zijn of haar eigen mogelijkheden en inzet. Alleen dan kunnen we de uitvoering van deze omgevingsvisie tot een succes maken.

Dit betekent dat we:

- iedereen met een goed idee voor een nog betere leefomgeving van harte uitnodigen om met ons de mogelijkheden te onderzoeken (ja, mits);
- voortdurend opzoek gaan naar kansen om onze leefomgeving te verbeteren. Dit doen we transparant en vanuit de overtuiging dat we samen met onze inwoners, ondernemers, bezoekers en partners betere resultaten bereiken (samen komen we verder).

- ons beseffen dat een gezonde en veilige leefomgeving bijdraagt aan het welbevinden van onze inwoners, ondernemers, bezoekers en partners (gezonde en veilige leefomgeving).
- verantwoord omgaan met onze leefomgeving en overlast voor anderen zoveel mogelijk proberen te voorkomen (voorkomen van overlast).

2. We kennen onze sterke kanten en ons verleden

Onze inwoners, ondernemers, bezoekers en partners zijn het eens: de gemeente Heerde heeft een aantal sterke kanten. Die noemen we onze kernkwaliteiten. Deze kwaliteiten zijn bepalend (geweest) voor de ontwikkeling van onze gemeente: ze verklaren waarom onze gemeente eruitziet 'zoals zij er vandaag de dag uitziet'. De kwaliteiten vormen onze identiteit, ons DNA en vormen de basis voor de toekomst. Oftewel: we werken aan de toekomst van Heerde met respect voor onze kwaliteiten en ons verleden.

Dit betekent dat we:

- het Cittaslow gedachtegoed respecteren en dit ook van onze inwoners, ondernemers, bezoekers en partners verwachten (Cittaslow).
- het belangrijk vinden dat onze inwoners, ondernemers, bezoekers en partners onze leefomgeving waarderen en onze sterke kanten herkennen. We vinden het daarom belangrijk om onze sterke kanten te beschermen en te versterken (koesteren identiteit).
- bij het maken van ruimtelijke keuzes de kwalitatieve benadering boven de kwantitatieve benaderen zetten (kwalitatief boven kwantitatief).

3. We werken opgavegericht

Onze leefomgeving verandert voortdurend. Ook al zouden we veel dingen graag houden zoals ze zijn. De ontwikkelingen die het meeste invloed op onze gemeente hebben en waar wij graag actief op in willen gaan noemen we onze opgaven. Deze opgaven zijn belangrijk voor de toekomst van onze gemeente en vragen om antwoorden en vernieuwing.
Werken aan onze opgaven doen we met overtuiging en met focus. Overtuiging, omdat we geloven dat werken aan opgaven nieuwe kansen biedt aan onze inwoners, ondernemers, bezoekers en partners. Focus, omdat we ons, als kleine gemeente, niet overal op kunnen richten. We moeten dus keuzes maken. Dit doen we door uit te gaan van onze eigen kracht.

Dit betekent dat we:

- bij ruimtelijke keuzes onszelf steeds de vraag stellen of dit bijdraagt aan het werken aan onze opgaven (opgavegericht werken).
- ons richten op opgaven waar we invloed op hebben en waar "energie" op zit. We kunnen onze aandacht niet overal op richten (keuzes maken).
- ons beseffen dat de druk op onze leefomgeving toeneemt. Opgaven kunnen we daarom niet los van elkaar zien. We zoeken daarom naar combinaties en proberen opgaven daar waar mogelijk te koppelen met meerwaarde op meerdere fronten, voor de mens, de natuur en de economie (slim combineren).
- durven te innoveren en te vernieuwen om de opgaven en kansen van deze tijd te kunnen aanpakken en benutten (innoveren).

4. We werken gebiedsgericht

Geen plek in onze gemeente is hetzelfde. Bij het beheren en ontwikkelen van onze leefomgeving houden we hier rekening mee. We werken daarom gebiedsgericht en pakken kansen en problemen aan op de schaal waar ze zich voordoen. Dit doen we samen met onze inwoners, ondernemers, bezoekers en partners.

Dit betekent dat we:

- bij ruimtelijke keuzes onszelf steeds de vraag stellen of dit bijdraagt aan het behouden, beschermen of versterken van het desbetreffende gebied (gebiedsgericht werken).
- maatwerk toepassen als dit bijdraagt aan het behouden, beschermen of versterken van het desbetreffende gebied. Geen plek in onze gemeente is namelijk hetzelfde en een algemene aanpak is niet overal effectief (maatwerk).

5. We verbinden op duurzame wijze het heden met de toekomst

Bij alles wat we doen stellen we ons de vraag of dit bijdraagt aan een duurzame toekomst. Duurzaam is voor ons meer dan een keuze. We zien het als onze taak om onze leefomgeving zoveel mogelijk te beheren, te gebruiken en te ontwikkelen zodat we tegemoetkomen aan de behoeften van de huidige generatie, zonder dat dit ten koste gaat van die van toekomstige generaties.

Dit betekent dat we:

- ons natuurlijk systeem (bodem, ondergrond en water) respecteren en ruimtelijke keuzes voor onze leefomgeving zoveel ten goede laten komen aan de kwaliteit van het natuurlijk systeem (natuurlijk systeem).
- klimaatdadaptief en natuurinclusief werken om de gevolgen van de klimaatverandering en de afname van de biodiversiteit zo veel mogelijk te beperken (klimaatadaptief en natuurinclusief).
- de vier milieubeginselen respecteren: het voorzorgsbeginsel, het beginsel van preventief handelen, het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron moeten worden bestreden en het beginsel dat de vervuiler betaalt (vier milieubeginselen).
- binnen onze mogelijkheden uitputting van onze natuurlijke grondstoffen, energiebronnen en voedsel- en watervoorziening willen voorkomen (voorkomen van uitputting).
- Afwentelen naar tijd en plaats willen voorkomen. Met andere woorden, bij het maken van ruimtelijke keuzes willen we tegemoetkomen aan de behoeften van de huidige generatie, zonder dat dit ten koste gaat van die van toekomstige generaties (niet afwentelen).

Onze zes kernkwaliteiten

Als we naar onze gemeente als geheel kijken komen zes sterke kanten duidelijk naar voren. Dit zijn onze kernkwaliteiten. Deze kernkwaliteiten maken Heerde aantrekkelijk. Ze vormen onze identiteit en ons DNA. We hebben de ambitie om de kwaliteiten die Heerde aantrekkelijk maken, te behouden door ze verder te verrijken en te versterken. Zo blijft Heerde ook in toekomst een gemeente waar het prettig wonen, leven en werken is. Dit is niet gemakkelijk, want ontwikkelingen in onze gemeente staan niet stil.

1. Fraaie landschappen
2. Rijke cultuurhistorie
3. Gevarieerde natuur
4. Natuurlijke en actieve recreatie
5. Dorpse en groene woonomgeving
6. Regionaal sterk

<u>Fraaie landschappen</u>

Het landschap van Heerde heeft een geschiedenis van vele duizenden jaren. Dankzij deze rijke geschiedenis is het natuurlijke landschap van Heerde in drieën te delen: het stuwlandschap van de Veluwe, het rivierenlandschap langs de IJssel en het dekzandlandschap dat als tussenzone dient. Deze driedeling is duidelijk te herkennen en zorgt voor zeer afwisselende landschappen op korte afstand van elkaar. De kwaliteit en afwisseling van het landschap - van Veluwe tot IJssel - zorgt voor een aantrekkelijke leefomgeving die past bij onze status als Cittaslow-gemeente.

De stuwwallen van de Veluwe, de hoogste delen binnen de gemeente, zijn in de voorlaatste ijstijd gevormd. Destijds heeft een ijskap van honderden meters dik hier als een bulldozer de grond voor zich uitgestuwd tot heuvels (de stuwwallen). Op al die hoger gelegen plaatsen konden vanaf de prehistorie mensen wonen, zonder natte voeten te krijgen. Als we nu de bodem bekijken, dan zien we een rijke gelaagdheid van allerlei periodes, elk een eigen hoofdstuk in het grotere verhaal van Heerde.

Die stuwwallen zijn nu nog te herkennen als de Veluwe. Met enerzijds droge bossen en heidegebieden en anderzijds bijzondere natte heides en vennen, is dit een aantrekkelijk gebied om te wandelen en te fietsen.

Heerde, Wapenveld en Hoorn liggen op de overgang van de hooggelegen Veluwe naar de laaggelegen IJssel. Op de overgang van de droge stuwwal naar de nattere gronden aan de voet daarvan liggen de essen, ook wel enken of engen genaamd. Dit zijn vaak kleinschalige open akkers, met een bolle ligging en soms steilranden aan de rand van de es. Dit gebied is dus een fraaie overgangszone bestaande uit een afwisselend halfopen cultuurlandschap met deze essen, enken en

kampen. De aanwezigheid van oude routes, waterrijke sprengen en historische landgoederen en buitenplaatsen maakt het gebied nog aantrekkelijker.

Ten oosten van dit gebied ligt het meer grootschalige open en natte kommenlandschap met onder meer de hoogwatergeul. Dichter langs de IJssel, waar Vorchten en Veessen liggen, bevindt zich het kleinschaliger en afwisselde landschap van de oeverwal. Hier zijn oude IJsselboerderijen te vinden langs slingerende weggetjes en ook enkele boomgaarden. Buitendijks in de uiterwaarden langs de IJssel bevinden zich dynamische en waterrijke gebieden met veel natuurwaarden. De Hoenwaard is daar onderdeel van met een mix van agrarisch cultuurlandschap en natuurwaarden.

Er zijn verschillende historische lijnen te herkennen in het landschap, zoals de IJsseldijk, het Apeldoorns Kanaal, oude Hessenwegen en de voormalige spoorbaan (nu een fietspad). Deze lijnen vormen van oudsher verbindingen met omliggende plaatsen als Epe en Hattem.

De gemeente ligt in Nationaal Landschap Veluwe, een gebied in Nederland waarvan is aangegeven dat er zich een unieke combinatie van agrarisch gebied, natuur en cultuurhistorie bevindt.

Rijke cultuurhistorie

Onze gemeente kenmerkt zich door een rijke cultuurhistorie. Een bijzondere groep daarbinnen zijn de prehistorische grafheuvels, die we van de Koerberg tot en met de Renderklippen aantreffen in de bos- en heidegebieden. Het zijn zichtbare herinneringen aan een periode die duizenden jaren achter ons ligt. Het verborgen verleden gaat schuil onder onze voeten, want vele plekken waar de mensen van vroeger woonden, werkten, feest vierden en begraven werden zijn nog in de bodem te vinden.

In het landschap van de Veluwe zijn cultuurhistorische tradities zoals de schaapskooi op de Renderklippen te beleven. Andere cultuurhistorisch waardevolle elementen in de landschappen zijn de historische routes over de heidegebieden gekenmerkt door uitgesleten karrensporen (karrenspoorbundels), de sprengbeken en enkele dijktrajecten.

Door de eeuwen heen behield het gebied tussen Veluwe en IJssel haar aantrekkingskracht voor de mens. Dat blijkt uit het ontstaan van een klooster bij Wapenveld, Klooster Hulsbergen, maar ook uit de bouw van kastelen, buitenhuizen en landgoederen langs de Veluwezoom zoals Landhuis en landgoed De Bonenburg, Kasteel Vosbergen en Landgoed Petrea.

Ook hebben we in onze gemeente veel bijzondere gebouwen, denk bijvoorbeeld aan de IJsselhoeven, de molens en de watermolens. Deze watermolens zijn ook belangrijk geweest voor de papierindustrie, die het begin vormden van de industrialisering in Heerde. Hoeve de Nijensteen, boerderij Bakhuis, Erve IJzerman en het Vrieze's erfgoed zijn gewaardeerde plekken waar de historie tot leven komt.

Daarnaast zijn in de gemeente verschillende historische kerkgebouwen te vinden. Het meest opvallend is wel het kerkje van Vorchten, het oudste nog in gebruik zijnde kerkje van Nederland met de typerende zadeldakvorm. De geschiedenis van Heerde komt tot leven in de verschillende musea en bijzondere erfgoedlocaties.

In Heerde wordt waarde gehecht aan bijzonder ambachtschap en hier wordt ook ruimte aan geboden. De gemeente Heerde is trots op haar schaapskudde en de Schaapskooi in het glooiende heidegebied de Renderklippen. Sinds ruim 60 jaar trekken de schapen dagelijks de heide op de Noord-Veluwe over onder het toeziend oog van de schaapsherder. Het ambacht van schaapherder behoort sinds december 2016 officieel tot het immaterieel cultureel erfgoed van Nederland.

Gevarieerde natuur

De Veluwe en de uiterwaarden van de IJssel zijn natuurgebieden van internationaal belang en hebben daarom de status van Natura 2000. Op de Veluwe zijn verschillende bijzondere leefgebieden en diersoorten te vinden. Zo zijn er onder andere droge heide gebieden en oude beuken- en eikenbossen te vinden, naast de meer algemeen aanwezige naaldbossen. Verschillende dierensoorten, zoals edelherten, wilde zwijnen en vele vogels, maken dankbaar gebruik van deze gebieden. Sinds enkele jaren maakt zelfs de wolf een terugkeer.

De uiterwaarden van de IJssel bevatten andere belangrijke natuurwaarden. Hier zijn droge hardhoutooibossen, essen-iepenbossen, zachthoutooibossen en beuken-eikenbossen te vinden. De soorten die hier te vinden zijn variëren van vissen tot moerasvogels (broedvogels) en watervogels (overwinteraars). Ook de ijsvogel is er te vinden en de bever is hier tegenwoordig weer aanwezig. De Hoenwaard is belangrijk voor ganzen, zwanen en weidevogels.

Aan de oostkant van het Apeldoorns Kanaal ter hoogte van Heerde ligt het natuurgebied Gulbroek. Het gebied werd in het verleden gekarakteriseerd door een hoge kweldruk uit het Veluwemassief en had hierdoor een extensieve agrarische bestemming. Deze waterhuishouding is tijdens ruilverkavelingen gedeeltelijk verstoord. Het natuurgebied Gulbroek is deels ontwikkeld en heeft al veel kwaliteit, maar kan nog ver worden ontwikkeld tot een hoogwaardig nat natuurgebied, met een waterverbinding tussen het Apeldoorns Kanaal en de Grote Wetering.

Veel andere delen van onze gemeente zijn (ook) onderdeel van het Gelders Natuur Netwerk: een reeks aan bestaande en nieuwe natuurgebieden aangewezen door de provincie Gelderland voor het versterken en verbinden van de aanwezige natuur. De Hattemerpoort en Wisselse Poort zijn belangrijke ecologische verbindingen (in ontwikkeling) tussen de Veluwe en de IJssel, als onderdeel van de schakel tussen de Veluwe en de Sallandse Heuvelrug. De open weidegebieden op de komgronden zijn belangrijk voor veel weidevogels.

Heerde van de Toekomst

Natuurlijke en actieve recreatie

De gemeente Heerde en haar omgeving vormen een aantrekkelijk gebied om te recreëren, dankzij het rijke palet van fraaie landschappen, natuur, cultuurhistorie en gezellige dorpen met karakteristieke boerderijen, landweggetjes, landgoederen en de schaapskooi. Er is een gevarieerde waterstructuur met de IJssel, het Apeldoorns Kanaal, het Heerderstrand en de sprengen, beken en weteringen. De vele recreatieve routes bieden mogelijkheden om te fietsen, te mountainbiken, te wandelen, paard te rijden, te kanoën en te varen van sluis tot sluis op het Apeldoorns Kanaal.

Wandelaars hebben keuze uit een groot aantal routes vanaf bijvoorbeeld de Renderklippen, het Daendelserf, het Heerderstrand, het Zwolse Bos of Landgoed Petrea. Het grondgebied van de gemeente Heerde is ook onderdeel van het Maarten van Rossumpad. Ten slotte kunnen wandelaars een van de vijf Klompenpaden volgen, die zoveel mogelijk over onverharde paden, boerenland en historische tracés lopen.

Heerde heeft een uitgebreid netwerk van fietsknooppunten met brede en comfortabele fietspaden. Met de fiets is het hele grondgebied te ontdekken en er zijn verschillende routes die de bijzondere aspecten van Heerde beleefbaar maken: zoals de Cittaslow route, de streekproducten route of routes die het Veluwe of het IJssellandschap doorkruisen.

De ‘Veluwse Deltawerken' zoals de Hoogwatergeul Veessen-Wapenveld ook wel wordt genoemd, is aangelegd om de kans op hoogwater te verlagen. Daarnaast is dit gebied aantrekkelijk om te fietsen, wandelen en bijzondere vogels te spotten.

We zijn onderdeel van de Veluwe, waar recreanten uit heel Nederland naar toe komen. Bovendien liggen er aantrekkelijke Hanzesteden als Hattem en Zwolle in de buurt. Dat maakt onze gemeente tot een goede rustige uitvalsbasis voor recreatieve uitstapjes.

De kleinschalige en hoogwaardige verblijfsrecreatie (zoals B&B’s) past bij het karakter van de gemeente. Dat geldt ook voor de verschillende evenementen, zoals de Hessenmarkt Heerde, Lammetjesdag, het Hoornerfeest, Padd'ndag en Hemito. In de centra van Heerde en Wapenveld en aan de IJssel in Veessen zijn lokale producten te proeven bij de verschillende restaurants. In Vorchten zijn deze streekproducten op verschillende plekken langs de weg te vinden.

Dorpse en groene woonomgeving

Alle kernen in onze gemeente hebben een eigen aantrekkelijke identiteit. Het zijn pleisterplaatsen op de Veluwe, waarvan Heerde en Wapenveld het kloppende hart vormen. De dorpen Heerde en Wapenveld bieden aantrekkelijke woonomgevingen met een groot aantal voorzieningen. Beide liggen op de grens tussen de Veluwe en het rivierengebied. Het centrum van Heerde heeft een gevarieerd en regionaal getint winkelbestand terwijl Wapenveld meer een plaatselijke functie heeft.

Heerde van de Toekomst

Hoorn heeft een landelijke ligging met voornamelijk een woonfunctie, de aanwezige landgoederen geven een extra dimensie aan dit gebied. Veessen is een dijkdorp in het rivierengebied van de gemeente Heerde en ligt direct aan de IJssel. Vorchten is een klein monumentendorp in het rivierengebied van de gemeente Heerde. Het is een karakteristiek, klein, groen lintdorp. In Veessen en Vorchten is het dorpsgevoel extra herkenbaar. Hier, net als in de vele buurtschappen in onze gemeente is de verbinding met het omringende landschap en de cultuurhistorie erg sterk.

Dankzij alle kwaliteiten is de gemeente Heerde een aantrekkelijke plek om te wonen: dorps wonen omringd door groen maar wel met grote steden en alle voorzieningen nabij. We wonen in een gezonde leefomgeving met weinig hinder van geluid, een goede luchtkwaliteit en een hoge waardering van de leefbaarheid.

Een belangrijk onderdeel van het dorpse karakter van Heerde is onze gastvrije samenleving. 'Noaberschap', een hechte samenleving en een menselijke maat zijn een belangrijk onderdeel van onze Cittaslow-filosofie. De verbinding tussen samenleving en bedrijfsleven is hier sterk aanwezig. Er zijn vele lokale familiebedrijven die zich ook sterk maken voor de samenleving. De industrie in de gemeente Heerde kent een rijk verleden met veel familiebedrijven die vaak vele jaren, decennia of soms al meer dan een eeuw een bijdrage hebben geleverd en vaak ook nu nog leveren aan de geschiedenis van Heerde. Denk bijvoorbeeld aan Koninklijke Van der Most, Lagemaat Sloopwerken, Houtman Transport en Zeepfabriek De Klok waar de familie Van Apeldoorn decennialang de scepter zwaaide.

Onze inwoners zijn op verschillende manieren goed georganiseerd en er is een actief en betrokken verenigingsleven (sport en cultuur) met veel evenementen en vrijwilligers. We hebben goede (maatschappelijke) voorzieningen zoals een middelbare school (de Noordgouw), diverse basisscholen, kinderopvang, een jeugdinstelling en passend onderwijs (Sprengen College), een polikliniek en zorg met verblijfsfunctie. Alle dagelijkse voorzieningen zijn aanwezig in Heerde en Wapenveld.

<u>Regionaal sterk</u>

Onze gemeente maakt onderdeel uit van grotere verbanden en gebieden (IJsselvallei en Veluwe) en is op het vlak van bijvoorbeeld infrastructuur en mobiliteit, voorzieningen, economie, de woningmarkt, de landbouwtransitie, de energietransitie, recreatie en natuur onlosmakelijk verbonden met omliggende gemeenten, andere overheden en regio's. We liggen op een bijzondere positie tussen de twee economische concentratiegebieden Cleantech Regio en de Regio Zwolle en maken we deel uit van de Veluwealliantie. Naast buurgemeenten, andere overheden en regio's zijn nog vele andere partijen betrokken bij het beheer en de verdere ontwikkeling van specifieke onderdelen van onze gemeente. Met al deze partijen werken we samen aan een duurzaam, leefbaar en toekomstbestendig Heerde met een sterke regionale oriëntatie, maar zonder onze

identiteit te verliezen. We werken daarin zo veel mogelijk vanuit gemeenschappelijke maatschappelijke opgaven en betrouwbaar partnerschap.

De lokale bedrijvigheid in onze gemeente is kleinschalig, passend bij de aard en schaal van Heerde en maakt gebruik van de gebiedskwaliteiten. Voor bovenlokale bedrijvigheid is er het bedrijvenpark H2O dat samen met Hattem en Oldebroek is opgezet in de zuidelijke oksels van knooppunt Hattemerbroek (A28-A50). Ook de regionale bedrijventerreinen van Zwolle en Apeldoorn zijn aantrekkelijk vanuit Heerde. De (maak)Industrie, collectieve en zakelijke dienstverlening en handel zijn belangrijke werkvoorzieningen in onze gemeente. De recreatie- en toerismesector is een groeiende banenmoter voor vakmensen. Daarnaast kenmerkt Heerde zich door veel lokale familiebedrijven die zich sterk maken voor de samenleving. Het aantal agrariërs in onze gemeente neemt af, maar de sector blijft een belangrijk bruto-product leveren en heeft nog steeds een grote invloed op het buitengebied. Er zijn verschillende circulaire sloopbedrijven en innovatieve bedrijven in onze gemeente die voorsorteren op een duurzame toekomst en een circulaire economie. Tot slot moet de bereikbaarheid van onze gemeente worden benoemd. Heerde is namelijk centraal gelegen tussen (boven)regionale centra van bedrijvigheid in Epe, Zwolle, Apeldoorn en Deventer en is goed bereikbaar. In het bijzonder door de ligging aan de A50. De bereikbaarheid met de auto en de fiets is uitstekend. De aanwezigheid van een OV-transferium moet blijvend voor goede OV-verbindingen zorgen. In Heerde zijn niet alle voorzieningen aanwezig, maar de benodigde voorzieningen in andere plaatsen zijn vanuit Heerde wel goed en snel bereikbaar.